

PELABURAN JEPUN PEMACU TRANSFORMASI INDUSTRI MALAYSIA

Mohd Ikbal Mohd Huda
Pusat Kajian Sejarah, Politik dan Hal Ehwal Antarabangsa
Fakulti Sains Sosial dan Kemanusiaan
Universiti Kebangsaan Malaysia

Pusat Kajian Malaysia
Soka University

Sugimoto Ichiro
Faculty of International Liberal Arts
Soka University

Pusat Kajian Malaysia
Soka University

Asmadi Hassan
Jabatan Pengajian Asia Timur
Fakulti Sastera dan Sains Sosial
Universiti Malaya

Pada 31 Ogos 2026, hubungan bilateral Malaysia-Jepun mencapai usia 69 tahun, menandakan hampir tujuh dekad hubungan diplomatik yang berkembang dalam pelbagai bidang termasuk ekonomi, perdagangan, pelaburan, pembangunan industri dan pembangunan modal insan. Hubungan ini terus berkembang daripada kerjasama berasaskan perdagangan dan pelaburan kepada perkongsian strategik yang lebih kompleks.

Hubungan ekonomi Malaysia-Jepun merupakan antara contoh hubungan dua hala yang dinamik dalam sejarah pembangunan Asia Timur pasca-Perang Dunia Kedua. Berbeza daripada hubungan ekonomi yang hanya berasaskan perdagangan dan aliran modal, hubungan Malaysia-Jepun berkembang melalui proses transformasi yang lebih kompleks melibatkan pelaburan langsung asing (FDI), pembangunan industri, pemindahan teknologi, pembinaan modal insan serta integrasi ke dalam rantai bekalan global.

Sejak pelaksanaan Dasar Pandang ke Timur (DPT) pada tahun 1982, Jepun telah menjadi rakan pembangunan dan ekonomi terpenting Malaysia. Dasar tersebut menjadi asas kepada transformasi struktur ekonomi Malaysia daripada ekonomi berasaskan komoditi kepada ekonomi perindustrian yang lebih berorientasikan teknologi.

Jepun memainkan peranan penting melalui pelaburan industri, penyaluran bantuan pembangunan rasmi (ODA), kerjasama teknikal dan penyertaan aktif syarikat multinasional Jepun dalam pembangunan sektor strategik Malaysia.

Kemasukan syarikat Jepun pada dekad 1980-an dan 1990-an turut mempercepatkan pembentukan ekosistem industri Malaysia. Syarikat seperti Panasonic, Sony, Toyota dan Mitsubishi bersama pelbagai pembekal komponen Jepun telah membuka operasi pengeluaran

dan mewujudkan rangkaian pembekal tempatan.

Dalam sektor elektrik dan elektronik (E&E), pelaburan Jepun membantu Malaysia membangunkan kapasiti pengeluaran yang kemudiannya menjadi asas kepada kedudukan negara dalam industri semikonduktor global. Dalam sektor automotif pula, kerjasama dengan syarikat Jepun memperkenalkan standard pengeluaran antarabangsa, sistem kawalan kualiti dan pembangunan vendor tempatan.

Pendekatan Jepun turut menekankan pembangunan manusia sebagai asas daya saing industri. Melalui program latihan industri dan kerjasama teknikal, Malaysia menerima manfaat daripada pemindahan pengetahuan berkaitan pengurusan, kejuruteraan dan teknologi. Konsep kaizen, iaitu penambahbaikan berterusan, turut mempengaruhi budaya pengurusan dan produktiviti industri Malaysia.

Sehingga 2025, Jepun kekal sebagai salah satu pelabur asing utama Malaysia dengan kira-kira 1,600 hingga 1,700 syarikat Jepun beroperasi di negara ini. Sektor utama termasuk elektrik dan elektronik, semikonduktor, automotif, kimia, mesin, peralatan perubatan, digital dan tenaga hijau.

Pada ulang tahun ke-69 hubungan bilateral Malaysia-Jepun, perkembangan ini menunjukkan bahawa hubungan ekonomi kedua-dua negara tidak lagi sekadar berasaskan kemasukan modal, sebaliknya berkembang kepada perkongsian industri yang lebih kompleks melalui pemindahan teknologi, pembangunan kapasiti dan inovasi.